

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Прев 40/07
08.11.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Михаила Рулића, Звездане Лутовац, Николе Станојевића и Љиљане Ивковић-Јовановић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог Дирекције за планирање и изградњу "Краљево", из Краљева, против туженог-противтужиоца "ББ", чији је пуномоћник БА, адвокат, и умешача на страни тужиоца-противтуженог Општина Краљево, ради дуга по тужби вредност спора 4.543.821,00 динара и стицања без основа по противтужби, вредност спора 6.000.000,00 динара, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца, изјављеној против пресуде Вишег трговинског суда Пж.бр.5410/06 од 24.10.2006. године, у седници већа одржаној дана 08.11.2007. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Вишег трговинског суда Пж.бр. 5410/06 од 24.10.2006. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Трговинског суда у Краљеву, П.број 609/05 од 26.04.2006. године, у ставу један изреке одржано је на снази у обавезујућем делу решење тога суда Ив. број 1422/05 од 15.06.2005. године за износ главног дуга од 4.543.821,00 динар, са каматом по Закону о висини стопе затезне камате почев од доспелости сваког појединог износа до исплате као и за трошкове извршног поступка у износу од 73.439,00 динара. Ставом два изреке одбијен је у целости као неоснован противтужбени захтев за исплату износа од 6.000.000,00 динара са каматом по Закону о висини стопе затезне камате почев од 20.01.2005. године до исплате. Ставом три изреке обавезан је тужени-противтужилац да тужиоцу противтуженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 135.748,00 динара.

Пресудом Вишег трговинског суда Пж.бр.5410/06 од 24.10.2006. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда Трговинског суда у Краљеву.

Против правоснажне другостепене пресуде, благовремену и дозвољену ревизију, преко пуномоћника из реда адвоката, изјавио је тужени-противтужилац због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 361.став 2. тачка 5. 7. и 12. ЗПП, битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361.став 1. ЗПП и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. Закона о парничном поступку, Врховни суд Србије је нашао да ревизија туженог-противтужиоца није основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361.став 2. тачка 9. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Неоснован је навод ревизије у учињеним битним повредама из члана 361.став 2. тачка 5. 7. и 12. ЗПП, јер нижестепене пресуде нису засноване на недозвољеном располагању странака у смислу члана 3.став 3. ЗПП, тужени-противтужилац није онемогућен да расправља пред судом, а нижестепене пресуде немају недостатака због којих не би могле бити испитане. Расправни принцип, нарочито аформисан и наглашен новим Законом о парничном поступку подразумева да суд не прикупља сам чињеничну грађу, већ је добија од странака и подлогу за одлуку образује од чињеничног материјала који су странке изнеле. Исто тако докази се изводе на предлог странака, али суд и даље суверено одлучује које ће доказе извести, те суд не чини битну повреду ако не прихвати предлог странке за извођење одређеног доказа, уколико то није утицало на правилност и законитост одлуке, што је овде случај.

Неоснован је навод ревизије о погрешној примени материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су биле у пословном односу по основу Уговора о накнади за уређење градског грађевинског земљишта којим се тужени - противтужилац, као инвеститор, обавезао да тужиоцу- противтуженом на име накнаде за уређење грађевинског земљишта, накнаде тзв. трошкова комуналне опреме грађевинског земљишта по основу издавања грађевинске дозволе за изградњу стамбено-пословног објекта на катастарској парцели број аа КО ВВ, исплати износ од 6.991.172.00 динара по уговореној динамици плаћања предвиђеној чланом 2. уговора. Висина накнаде одређено је према критеријумима предвиђеним Законом о грађевинском земљишту и Програмом уређивања грађевинског земљишта Општине Краљево за 2002. годину, који су заједно са урбанистичком, грађевинском и употребном дозволом и прописима који ближе уређују односе из уговора саставни део уговора према одредби члана 4 истог

Како је тужени само делимично извршио уговорну обавезу плаћања накнаде за уређење грађевинског земљишта, тужилац је поставио тужбени захтев за испуњење уговора у преосталом делу. Предмет противтужбеног захтева је износ од 6.000.000,00 динара са затезном каматом од 20.01.2005. године по основу неоснованог обogaћења, јер је по наводима противтужбе, обзиром да тужилац није испунио своју уговорну обавезу, тужени био приморан да изгради примарну инфраструктуру, са намером да своје улагање изврши на терет тужиоца-противтуженог.

Код овако утврђеног чињеничног стања и постављеног тужбеног и противтужбеног захтева нижестепени судови су, правилном применом материјалног права, усвојили тужбени, а одбили противтужбени захтев, јер обавеза туженог проистиче из закљученог уговора парничних странака од 26.03.2003. године, а парничне странке нису закључиле посебан уговор којим би инвеститор, овде тужени-противтужилац, био овлашћен да изгради примарну инфраструктуру на терет накнаде за уређење грађевинског земљишта, обзиром да је то дато као могућност Програмом за уређење грађевинског земљишта за 2002. годину, али је тужилац-противтужени донео одлуку да такве уговоре неће закључивати.

Обавеза туженог за плаћање накнаде за уређење грађевинског земљишта по уговору закљученом између парничних странака је законска обавеза регулисана одредбама члана 12. до 16. Закона о грађевинском земљишту. Висина накнада обрачуната је у свему по Програму уређивања грађевинског земљишта за 2002. годину који је донела Општина Краљево, а тужилац га само применио, а на основу елемената и критеријума прописаних Законом о грађевинском земљишту и Одлуком о уређивању грађевинског земљишта и накнади за уређење истог на територији Општине Краљево. Уређивање грађевинског земљишта сагласно члану 12. Закона о грађевинском земљишту и члану 4. Одлуке о уређивању грађевинског земљишта и накнади за уређење грађевинског земљишта на територији Општине Краљево обухвата припремање земљишта за изградњу и комунално опремање земљишта, а према Програму уређивања грађевинског земљишта који доноси општина. Накнада за уређивање грађевинског земљишта обухвата трошкове већ учињене с обзиром на степен уређености земљишта као и будуће трошкове за уређење грађевинског земљишта према усвојеном Програму. Програм уређења грађевинског земљишта наводи земљиште које ће се уређивати у периоду за који се доноси програм, обим и степен уређивања и друге елементе као и средства из којих ће се исто финансирати, између осталог и из накнаде за уређење грађевинског земљишта, те се накнада у друге сврхе не може користити. Приликом закључења уговора са тужиоцем, тужени је морао бити упознат са степеном уређености грађевинског земљишта и Програмом уређења, те је прихватио плаћање накнаде на основу наведених критеријума и ако уговором нису конкретно дефинисани обим, структура, динамика радова у правцу уређења грађевинског земљишта на датој локацији. Накнада за уређење грађевинског земљишта представља улагања већ извршена и планирана у комунално уређење, али се уређење не врши појединачно по потреби сваке грађевинске парцеле већ по Програму уређивања грађевинског земљишта и у обиму који је тачно предвиђен Програмом, за шири обухват, којим се опслужују просторне целине различите намене. Колико ће сваки инвеститор учествовати накнадом за оно што је већ урађено и што ће се урадити на уређивању грађевинског земљишта зависи од степена уређености земљишта и планираних радова Програмом уређивања које утврђује општина за сваку годину, а који је тужилац био дужан да примени. Могућност да тужени сам изгради примарну инфраструктуру уговором између парничних странака није предвиђена. Напротив искључена је одлуком управног одбора тужиоца обзиром, да је Програм уређења грађевинског земљишта за 2002. годину предвиђао само као могућност, а не као обавезу да се тужилац и тужени могу споразумети да инвеститор сам на терет накнаде за уређивање грађевинског земљишта изгради примарну инфраструктуру. Како туженом није одобрено учешће у изградњи примарне инфраструктуре, тужени није могао да преузме послове тужиоца из домена јавно правног овлашћења нити може захтевати накнаду по том основу. Тужени је у моменту закључења предметног уговора знао да неће моћи да учествује у изградњи примарне инфраструктуре на терет накнаде за уређење грађевинског земљишта те је у обавези да тужиоцу целокупан износ накнаде плати по основу закљученог уговора.

Са свега изложеног, неосновано се тужени позива на приговор неиспуњења уговора и приговор раскинутог уговора по самом закону, као што је и неоснован навод ревизије да је тужени обавезан на плаћање радова који нису извршени. Неосновано је и позивање редвидента на институт стицања без основа предвиђен одредбом члана 218. Закона о облигационом односима којом је прописано да ко за другог учини какав издатак или нешто друго што је овај по закону био дужан учинити, има право захтевати накнаду од њега. Наведена одредба искључује само заблуду о дугу као услов да се може тражити повраћај датог, а не и остале услове прописане за институт стицања без основа. Овај институт подразумева прелазак имовине једног лица у имовину неког другог лица без правног основа, или закона. Тужени није доказао да је изграђена инфраструктура његовим средствима прешла у имовину тужиоца, нити је тужилац тиме ослобођен обавезе да накнаду за уређење грађевинског земљишта искористи у наменске сврхе, али у складу са Програмом уређења грађевинског земљишта који доноси општина.

Са свега изложеног, те како не стоје разлози истакнути у ревизији као ни разлози на које ревизијски суд пази по службеној дужности, на основу члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија,

Стојан Јокић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Управног посрединца

Мирјана Војводић

д.л.